

Irish Version

Clár do Scagadh Reitineapaité Diabaetas

Eolas d'othair.

An Roinn Sláinte, Seirbhísí Soisialacha agus Sábhálteacht
Phoiblí

Eanáir 2007

Toisc go bhfuil diabaetas ort, rinne do GP socrú duit freastal ar Seirbhís Scagtha Reitineapaite Diabéiteach. Tá an seirbhís seo saor in aisce agus soláfar é mar chuid de do chlár diabaéiteach.

Cad é Diabaetach Reitineapaite ?

Tárlaíonn sé nuair a dheineann diabaetas damáiste dos na soithí beaga fola san áit sa súil ar a nglaothtar an reitine. Bfhéidir go dtagadh cosc nó éalú ar na soithí fola agus bhéadh fás ar soithí nua in ionad na gcinn nach bhfuil ag obair i gceart. I dtús báire, ní chuirfidh na hathruithe seo isteach ar do radharc de gnáth. Cibé sin, má fhágtar iad gan cúram, d'fhéadfadh an reitine bheith níos measa agus cuirfear isteach ar do radharc.

Cén fáth go bhfuil sé tábhachtach scagadh a dhéanamh faoi reitineapaite diabaetach?

D'fhéadfadh scáth faoi reitineapaite diabaetach tabhairt faoi deara aon athrú sa reitine go luath, sula mbéadh tú féin in eol fútha. Má bhfaightear amach go luath, bhéadh an chóireáil ana éifeachtach chun bac a chur ar chailleadh an radhairc don cuid is mó de dhaoine. Dá bhrí sin, tá sé thar a bheith tábhachtach scáth a dhéanamh ar do shúile agus freastail ar gach coinne scagtha.

An mbíonn gá ag gach éinne le diabaetas tabhairt faoi scagadh?

Cinnté! Ba chóir do dhaoine le diabaetas ós cionn 12 bliain agus thairis tabhairt faoi scagadh ar na súile. Is cuma cén caoi in a gcuirfear smacht ar an diabaetas , ag freastail ar an GP nó lia oispidéalach beidh gá agat freastail ar an scagadh.

Tá mé ag dul go clinic súile cheana féin. An bhfuil gá fós ann tabhairt faoi scagadh?

Ní bhíonn aon gá ar daoine atá ag freastail ar clinic súile in oispidéal le haghaidh cóireáil de reitineapaite diabaetis dul faoi scagadh. Má bhíonn tú ag freastail ar clinic súile d'aon ríocht eile, ba choir duit freastail le haghaidh scagtha. Má bhíonn amhras ort, led thoil faigh comhairle ó do GP nó ó bhanaltra chleachta.

Tá mé ag dul go m'optaiméadraí (radharceolaí) cheana féin. An bhfuil gá agam freastail ar choinne scagtha?

Cinnté. Tá sé thar a bheith tábhachtach tabhairt faoi scagadh lastuigh de chlár eagraithe atá faoi scrúdú chun a bheith cinnte go bhfuil sé den chéad scoth.

An bhfuil gá ann fós dul go dtí m'optaiméad (radharceolaí)?

Cinnté. Ba chóir duit dul go dtí d'optaiméadraí gach bliain le scrúdú faoi spéaclaí. Tá an scrúdú seo saor in aisce do dhaoine le diabaetas.

Dáiríre, céard a tharlaíonn ag scagadh reitineapaite?

San áireamh, tógtar dhá ghriangraf de chúl gach súil le ceamara speisialta. Níl pian ar bith i gceist agus gan ach 15 nóiméad i gceist. Más os cionn 50 bliain d'aois tú caithfear braonta a chur i do shúile 15 nóiméad roimh an scrúdú chun na himrisc a chaoladh.

Cabhraíonn sin chun griaingraf den scoth a fháil. D'fhéadfá braonta a úsáid freisin i líon beag de dhaoine níos óige. Má bhíonn gá le sin, pléadfaidh an griaingrafadóir é leatsa nuair a thagann tú.

An mbíonn aon drochbhail ag baint leis na braonta súile?

Roinnt. D'fhéadfadh na braonta súile cealg ar feadh cupla soicind ar a laghad. Beidh ceo ar do radharc tar éis 15 soicind agus dhéanfadh deacracht a bheith agat fócas ar rudaí a bhféadh gearr duit. D'fhéadfadh an ceo seo bheith agat le roinnt uaireanta ionnus go mbeidh sé contúirteach duit bheith ag tiomáint.

Tugtar comhairle dhearfach duit gan tiomáint feithicil mhótorach go, ar a laghad, dhá uair a chloig tar éis na braonta a fháil, agus go dtí go mheasann tú infheidhme a bheith agat faoi..

Go fíor annamh, dhéanfadh na braonta brú ins an tsúil. Athnóidh tú é sin le:

- Pian nó mícompord géar ins, nó mór thimpeall na súile:
- Deirge san áit bháin i do shúil;
- Measracht nó seasmhach ceomhar i do radharc cúpla uair a chloig i ndiaidh na scagtha.

Má bhíonn ceann ar bith des na comharthaí sin agat, ba chóir duit filleadh ar do GP nó dul go dtí an Roinn Éigeandála agus Timpistí. Eiríonn go maith leis an módh seo agus cuirfidh sé bac ar aon mhíneachtra amach anseo.

Cionas a bhfaigheadh mé mo thoradh?

Ní bhfaighidh tú é ag deireadh an teastais scagtha, toisc go gcaithfidh duine le traenáil speisialta féachaint ar na griaingrafanna. Cuirfear tuarascáil go dtí do GP lastuigh de 4 seachtain agus dhéanfá teagmháil a dhéanamh le do GP a gcuirfidh an toradh in eol duit.

Cé eile a bhfaighidh toradh mo theastas scagtha?

Má dheineann tú freastal ar chlinic diabaetas in oispidéal cuirfear an toradh go dtí an chomhairleoir a thugann aire duit. Ní chuirfear an toradh go duine ar bith eile gan cead uaitse.

Cad a thárlaíonn ansin?

Tugfar cuiread don cuid is mó daoine filleadh le haghaidh sacgadh i gceann bliana. In ainneoin sin, deinfear teagmháil leat faoi breis mheasúnú má:

- Muna mbíonn na griaingrafa soiléir chun toradh a fháil:
- Dá mbéadh athruithe diabaetic i do shúile le gá do scrúdú nó cóir i gclinic súile in oispidéal:
- Má thugtar faoi ndeara de sheans comharthaí eile le gá do scrúdú:

Cad a dhéanfainn dá mbéadh inní orm i dtaobh mo shúile idir choinní scagtha?

Ná fan don choinne scagtha ach iarr comhairle ó do GP nó do radharceolaí.

Cad a thárlaíonn do mo ghriangrafanna agus mo shonraí i ndiaidh na scagtha?

Coimeádfaidh an seirbhís scagtha do ghriangrafanna agus sonraí do 8 mbliain ar a laghad. Bhéadh sin áisiúil chun comporáid a dhéanamh idir na griaingrafanna is deireannaí leis na cinn roimhe sin. Úsáidtear iad freisin chun monatóir a dhéanamh ar caighdeán an chláir scagtha.

Cad a thárlóidh má bhfaightear reitineapaite i mo shúile?

Breathann sin ar méid na hathraithe reitineapaite diabaetas. D'fhéadfá tú a chur faoi bhráid clinic súile le haghaidh scagtha i gceann bliana.

An bhfuil aon chúram do reitineapaite diabaetas?

Cinnté. Tá cúram Laser thar barr le bac a chur ar chailleadh radhairce ag an chuid is mó de dhaoine má dheintear é ag an am cheart. Cuirfidh comhairleoir an chlinic súile a leithéid in eol duit.

**IS CUMA CIBÉ AN BHFUIL AN DIABAETAS
REITINEAPAITE AGAT, TÁ SÉ AN
TÁBHACTACH SMACHT A CHOIMEÁD AR
LEIBHÈAL DO GHLUCÒS FOLA AGUS BRÚ
FOLA**

DEA-SCÉAL FAOI DIABAETAS REITINEAPAITE

- Is cás oiriúnta é
- Tá scagadh fíor thábhachtach toisc nach dtugann comharthaí luath an reitineapaite aon chomhartha.
- Ba chóir do dhaoine le diabaetas a dhá shúile a scrúdú go rialta don ghalar seo.
- Tá an scrúdú a lorgaíonn damáiste saor in aisce.
- Ní bhaineann pian ar bith leis an scrúdú.
- Ní thógann an scrúdú ach timpeall 14 nòiméad.
- Má tugtar faoi deara é go luath, is féidir bac a chur ar cailleadh an radhairc.

Le thuille eolais ar diabaetas reitineapaite labhair le do GP nó radharceolaí nó dein teagmháil:

Diabetes UK

Telephone: 028 9066 6646

Website: www.diabetes.org.uk